

عنوان مقاله:

جهان تصویر بررسی اجمالی ساختار مبانی معرفت از دید ویتگنشتاین

محل انتشار:

دوفصلنامه هستی و شناخت، دوره 0، شماره 4 (سال: 1382)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسنده:

مینو حجت - دانشجوی دکتری فلسفه تطبیقی مرکز تربیت مدرس دانشگاه قم

خلاصه مقاله:

در نظر ویتگنشتاین امکان معرفت و خطا هر دو تنها به وجود زمینهای غیرقابل تردید وابسته است و این زمینه را نحوه معیشت انسان و بازیهای زبانی که در آنها شرکت میجوید فراهم میآورند. ساختار این زمینه خاص تحت عنوان آنچه ویتگنشتاین آن را «جهان تصویر» (world-picture) مینامد قابل بررسی است. این مقاله به بررسی جهان تصویر و شرح مختصر ویژگیهایی که ویتگنشتاین برای آن بر میشمرد میپردازد. به نظر میرسد ویتگنشتاین معتقد است که آن چیزی که نهایتا هر معرفتی و هر استدلالی به آن ختم میشود از نوع نظر (seeing) نیست، بلکه از نوع عمل (acting) است، اعمال غریزی (instinctive behaviour) انسان و اعمالی که، خصوصا در مراحل اولیه آموزش، از اطرافیانش با اعتماد صرف به آنان، تعلیم میگیرد. این نحوه عمل فرضیهایی (assumptions) را در خود دارد که کودک آنها را همراه با آنچه میآموزد جذب میکند. در این صورت، مبانی معرفت، یعنی همان امور یقینی، از جنس معرفت نیستند و بنابراین سخن از توجیه در مورد آنها بیمعناست. نوعا جهان تصویری که از این طریق شکل میگیرد، امری همگانی است و نه متعلق به فرد، و در عین حال نظامی همبسته است که اجزای آن اتکای دو جانبه بر یکدیگر دارند. و هر پژوهشی که از سوی شخص خواهد صورت گیرد تنها بر این مبنای قطعی ممکن خواهد بود. اما این قطعیت به معنای مطابقت آنها با واقع نیست، بلکه مطابقت با واقع در این مورد اصلا کاربرد روشنی ندارد. در عین حال تغییر در جهان تصویر نیز امری ناممکن نیست، هر چند تنها تحت شرایطی خاص روی میدهد. تنوع جهان تصویرها مساله کیفیت مواجهه آنها را پیش میکشد و اینکه آیا نوعی امر عینی که فیصله بخش اختلاف جهان تصویرها باشد وجود دارد یا نه؟ در این خصوص تفسیرهای مختلفی از رای ویتگنشتاین شده است

کلمات کلیدی:

ویتگنشتاین، جهان تصویر، مبانی معرفت، شکل زندگی و عمل، یقین جهان تصویر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1225713>

